

ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн
2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/215/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Мөрөн сум

2024 он

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,

тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Ичинхорлоо

Утас:88688168 Цахим хаяг: ichinkhorloog@audit.gov.mn

Ихэрмөрөн-Аудит ХХК-ийн захирал Б.Мядагмаа

Утас:99389208 Цахим хаяг: b_myadagmaa@yahoo.com

Аудитор Ц.Мөнхтуяа

Утас: 99382220 Цахим хаяг: munkhtuya2220@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын бэйр, А норгус 3 дөвөр,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khucsqu@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.26 № 01/155
Танай -ны № -т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ
СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Н.ДАВАА
ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Алаг-Эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Алаг-Эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын өс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх үндсэн хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 60,304.9 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитаар батлагдсан төсвийг зориулалт, арга хэмжээний дагуу зарцуулаагүй 9,688.7 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж 2 зөвлөмж өглөө.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус сургуулийн захирал нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг Алаг-эрдэнэ сумын Засаг дарга, Хөвсгөл аймгийн Боловсрол шинжлэх ухааны газрын даргаар батлуулж, түүнийг 85.0 хувьтай биелүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

6724040208

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл / төгрөгөөр /
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	199,106,547.11	316,115,612.52
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	4,820,600.00	125,315,201.00
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	4,820,600.00	125,315,201.00
31210	Төгрөг	4,820,600.00	125,315,201.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	4,820,600.00	125,315,201.00
33	АВЛАГА	434,895.63	
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	434,895.63	
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	193,851,051.48	190,800,411.52
35100	Түүхий эд материал	14,555,267.57	6,137,778.40
35110	Тусгай зориулалттай материал	12,751,579.17	4,997,200.00
35130	Эм боох материал	1,803,688.40	1,140,578.40
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	4,445,532.00	12,579,354.17
35400	Хангамжийн материал	170,090,051.91	167,323,078.95
35410	Бичиг хэргийн материал	37,390,779.61	33,008,550.37
35420	Аж ахуйн материал	68,635,148.40	71,874,398.40
35440	Түлш, шатах тослох материал	38,000,000.00	22,246,730.00
35450	Барилгын засварын материал	11,426,000.00	15,044,500.00
35460	Хүнсний материал	8,141,079.40	15,664,149.40
35470	Бусад хангамжийн материал	6,497,044.50	9,484,750.78
35600	Мал амьтад	4,760,200.00	4,760,200.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	661,412,512.45	603,584,137.64
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	661,412,512.45	603,584,137.64
39200	Биет хөрөнгө	594,128,512.45	536,300,137.64
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	728,493,680.00	728,493,680.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-317,445,997.57	-390,911,691.49
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	26,000,000.00	26,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-26,000,000.00	-26,000,000.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	307,876,287.56	350,317,287.56
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-212,865,942.16	-240,121,197.22
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	144,735,483.78	154,735,483.78
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-86,090,885.97	-97,852,960.43
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,505,000.00	3,505,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,242,124.63	-3,505,000.00
39217	Ном	29,163,011.44	31,639,535.44
39300	Биет бус хөрөнгө	67,284,000.00	67,284,000.00
39301	Програм хангамж	1,237,000.00	1,237,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,237,000.00	-1,237,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	67,284,000.00	67,284,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	860,519,059.56	919,699,750.16
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	7,368,211.98	
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	7,368,211.98	
41300	Өглөг	7,368,211.98	
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	7,008,211.98	
41360	Бусад өглөг	360,000.00	
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	360,000.00	
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	853,150,847.58	919,699,750.16
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	853,150,847.58	919,699,750.16

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	892,257,760.70	892,257,760.70
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	892,257,760.70	892,257,760.70
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-417,532,165.70	-350,983,263.12
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-1,276,653,760.40	-417,532,165.70
51220	Тайлант үеийн үр дүн	859,121,594.70	66,548,902.58
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	378,425,252.58	378,425,252.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	860,519,059.56	919,699,750.16

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

		/ төгрөгөөр /	
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,214,239,681.99	1,729,808,945.28
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	922,447,390.29	12,429,445.28
120	Нийтлэг татварын бус орлого	922,447,390.29	12,429,445.28
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,725,843.00	2,626,800.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,834,600.00	2,251,800.00
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,891,243.00	375,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	747,814,333.96	
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	167,907,213.33	9,802,645.28
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,291,792,291.70	1,717,379,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,152,634,600.00	1,622,379,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,152,634,600.00	1,622,379,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	139,157,691.70	95,000,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	139,157,691.70	95,000,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,355,118,087.29	1,663,260,042.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,355,118,087.29	1,663,260,042.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,332,282,107.04	1,595,181,643.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	907,713,474.11	1,108,587,933.44
210101	Үндсэн цалин	867,828,131.49	764,546,491.94
210102	Нэмэгдэл	39,885,342.62	275,192,816.75
210104	Урамшуулал		68,848,624.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	109,859,503.83	139,468,749.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	104,025,140.83	92,000,349.21
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,834,363.00	11,867,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		9,493,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		2,373,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		23,734,300.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	35,921,369.75	96,140,381.29
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,736,369.75	12,340,881.29
210302	Түлш, халаалт	27,185,000.00	83,799,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,312,389.85	13,898,527.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,619,339.85	8,050,920.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,693,050.00	5,847,607.00
2105	Нормативт зардал	117,028,637.00	80,613,360.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,927,314.00	1,053,760.00
210502	Хоол, хүнс	115,101,323.00	79,559,600.00

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,351,250.00	7,622,500.00
210604	Урсгал засвар	13,351,250.00	7,622,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,774,300.00	8,299,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,834,600.00	2,251,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,939,700.00	6,048,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	130,321,182.50	140,550,393.05
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,293,000.00	11,938,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,032,900.00	15,865,594.24
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	114,995,282.50	112,745,898.81
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,835,980.25	68,078,398.71
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,078,800.00	62,418,530.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,078,800.00	42,539,530.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		19,879,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	3,757,180.25	5,659,868.71
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,757,180.25	5,659,868.71
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	859,121,594.70	66,548,902.58
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	859,121,594.70	66,548,902.58

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,298,518,134.70	1,720,006,300.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,725,843.00	2,626,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,725,843.00	2,626,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,725,843.00	2,626,800.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,834,600.00	2,251,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,891,243.00	375,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,291,792,291.70	1,717,379,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,152,634,600.00	1,622,379,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,152,634,600.00	1,622,379,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	139,157,691.70	95,000,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	139,157,691.70	95,000,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,264,282,034.70	1,547,070,699.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,264,282,034.70	1,547,070,699.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,193,429,754.45	1,471,619,630.29
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	899,742,321.67	1,106,292,599.00
210101	Үндсэн цалин	675,995,888.05	762,251,157.50
210102	Нэмэгдэл	181,059,758.60	275,192,816.75
210104	Урамшуулал	42,686,675.02	68,848,624.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	111,291,313.03	148,337,400.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	75,348,613.03	100,869,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,985,700.00	11,867,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,188,500.00	9,493,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,797,200.00	2,373,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,971,300.00	23,734,300.00

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	58,401,369.75	75,840,131.29
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,388,641.60	12,340,881.29
210302	Түлш, халаалт	49,665,000.00	63,499,250.00
210303	Цэвэр, бохир ус	347,728.15	
2105	Нормативт зардал	65,245,000.00	79,710,000.00
210502	Хоол, хүнс	65,245,000.00	79,710,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,643,450.00	11,520,000.00
210604	Урсгал засвар	10,643,450.00	11,520,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,774,300.00	8,359,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,834,600.00	2,251,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,939,700.00	6,108,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,332,000.00	41,559,700.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,325,000.00	31,566,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,007,000.00	9,993,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	70,852,280.25	75,451,068.71
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	67,095,100.00	69,791,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	48,016,300.00	49,912,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,078,800.00	19,879,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	3,757,180.25	5,659,868.71
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,757,180.25	5,659,868.71
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	34,236,100.00	172,935,601.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	29,415,500.00	52,441,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	29,415,500.00	52,441,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	29,415,500.00	52,441,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	29,415,500.00	52,441,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-29,415,500.00	-52,441,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	4,820,600.00	120,494,601.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		4,820,600.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,820,600.00	125,315,201.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /					
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	892,257,760.70	378,425,252.58	-1,276,653,760.40	-5,970,747.12
9	Тайлант үеийн үр дүн			859,121,594.70	859,121,594.70
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	892,257,760.70	378,425,252.58	-417,532,165.70	853,150,847.58
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	892,257,760.70	378,425,252.58	-417,532,165.70	853,150,847.58
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	892,257,760.70	378,425,252.58	-417,532,165.70	853,150,847.58
19	Тайлант үеийн үр дүн			66,548,902.58	66,548,902.58
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	892,257,760.70	378,425,252.58	-350,983,263.12	919,699,750.16

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,629,826,900.00	1,504,511,699.00	92.31	125,315,201.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,629,826,900.00	1,504,511,699.00	92.31	125,315,201.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,553,845,100.00	1,434,720,499.00	92.33	119,124,601.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,218,654,300.00	1,106,292,599.00	90.78	112,361,701.00
210101	Үндсэн цалин	816,044,000.00	762,251,157.50	93.41	53,792,842.50
210102	Нэмэгдэл	325,350,600.00	275,192,816.75	84.58	50,157,783.25
210104	Урамшуулал	77,259,700.00	68,848,624.75	89.11	8,411,075.25
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	152,332,300.00	148,337,400.00	97.38	3,994,900.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	103,586,200.00	100,869,000.00	97.38	2,717,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,186,500.00	11,867,300.00	97.38	319,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,749,300.00	9,493,500.00	97.38	255,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,437,300.00	2,373,300.00	97.37	64,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,373,000.00	23,734,300.00	97.38	638,700.00
2105	Нормативт зардал	79,710,000.00	79,710,000.00	100.00	
210502	Хоол, хүнс	79,710,000.00	79,710,000.00	100.00	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,897,600.00	8,359,800.00	84.46	1,537,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,251,800.00	2,251,800.00	100.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,645,800.00	6,108,000.00	79.89	1,537,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	93,250,900.00	92,020,700.00	98.68	1,230,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	81,782,300.00	80,552,100.00	98.50	1,230,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,468,600.00	11,468,600.00	100.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	75,981,800.00	69,791,200.00	91.85	6,190,600.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	75,981,800.00	69,791,200.00	91.85	6,190,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	56,102,800.00	49,912,200.00	88.97	6,190,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,879,000.00	19,879,000.00	100.00	
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,629,826,900.00	1,625,006,300.00	99.70	4,820,600.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,622,379,500.00	1,622,379,500.00	100.00	
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,622,379,500.00	1,622,379,500.00	100.00	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	7,447,400.00	2,626,800.00	35.27	4,820,600.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,251,800.00	2,251,800.00	100.00	
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	375,000.00	375,000.00	100.00	
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	4,820,600.00			4,820,600.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		4,820,600.00		-4,820,600.00

5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		125,315,201.00		-125,315,201.00
---	---	--	----------------	--	-----------------

Орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	95,000,000.00	89,340,131.29	94.04	5,659,868.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	95,000,000.00	89,340,131.29	94.04	5,659,868.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	95,000,000.00	89,340,131.29	94.04	5,659,868.71
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	81,500,000.00	75,840,131.29	93.06	5,659,868.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,000,000.00	12,340,881.29	88.15	1,659,118.71
210302	Түлш, халаалт	64,000,000.00	63,499,250.00	99.22	500,750.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,500,000.00		0.00	3,500,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,500,000.00	13,500,000.00	100.00	0.00
210604	Урсгал засвар	13,500,000.00	13,500,000.00	100.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	95,000,000.00	95,000,000.00	100.00	0.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	95,000,000.00	95,000,000.00	100.00	0.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	95,000,000.00	95,000,000.00	100.00	0.00

3.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 47,689.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илрүүлж, аудитын явцад залруулсан.

3.1 Залруулсан алдаа:

- Үр дүнгийн тайланд 42,539.5 мянган төгрөгийн үдийн цай хоолны зардлыг /213902/ дотуур байрны хүүхдийн хоол хүнсний /210502/ зардлаар бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.4 "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах;" Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-тай нийцэхгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул дээрх стандарт, хууль, журамд нийцүүлэн бүртгэж залруулсан.
- БШУЯ-аас үнэ төлбөргүй ирсэн 2,135.0 мянган төгрөгийн сурах бичгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд орлого аваагүй бусад хангамжийн материалд дансанд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.4 "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах;" Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 4.33(в) заалттай нийцэхгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул дээрх стандарт, хууль, журамд нийцүүлэн бүртгэж залруулсан.

- Мөнгөн гүйлгээний тайланд худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг 3,015.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.4 "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах;", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 4.33 (а) заалттай нийцэхгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул дээрх стандарт, хууль, журамд нийцүүлэн бүртгэж залруулсан.

Аудитаар нийт 9,688.7 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 9,688.7 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 9,688.7 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын түвшнээс 17,413.7 мянган төгрөгөөр бага тул "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өглөө.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд

1. Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус сургуулийн үндсэн хөрөнгөнд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 201 нэр төрлийн 227,159.2 мянган төгрөгийн 954 ширхэг хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь УСНББОУС-17 "Үндсэн хөрөнгө"-ийн параграф 67, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах;" заалт болон ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 7 дугаар бүлгийн 7.1 заалттай тус тус нийцээгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг ОНӨГ-т хүргүүлэн шийдвэрлүүлж, үр дүнг нягтлан бодох бүртгэлд тусгах

2. Төсвийн гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Цахим хэрэглээний зардлаас санхүүгийн программын сунгалт, санхүүгийн программын төлбөр 450.0 мянган төгрөг, номын сангийн программын төлбөр 370.0 мянган төгрөг, байгууллагаас төлөх НДШ-ийн зардлаас 8,868.7 мянган төгрөгийн цалингийн зардлыг тус тус зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах;" заалт, БШУС-ын 2019 оны А/170 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хичээл сургалтын үйл ажиллагааны зардлыг төлөвлөх, хуваарилах заавар", Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв

хуваарилах, санхүүжүүлэх аргачлал”-ын хавсралтад заасан зориулалт, арга хэмжээтэй нийцэхгүй “үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийг батлагдсан зориулалт, арга хэмжээний дагуу, холбогдох хууль, журам, зааварт нийцүүлэн зарцуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн тайланд 42,539.5 мянган төгрөгийн үдийн цай хоолны зардлыг /213902/ дотуур байрны хүүхдийн хоол хүнсний /210502/ зардлаар бүртгэсэн.	1	42,539.5			1	42,539.5	1	42,539.5		
БШУЯ-аас үнэ төлбөргүй ирсэн 2,135.0 мянган төгрөгийн сурах бичгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд орлого аваагүй бусад хангамжын материалд дансанд бүртгэсэн	1	2,135.0			1	2,135.0	1	2,135.0		
Мөнгөн гүйлгээний тайланд худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг 3,015.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	3,015.0			1	3,015.0	1	3,015.0		
Дүн	3	47,689.5			3	47,689.5	3	47,689.5		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгө нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэлтэй байна.	1	0					1	-
Цахим хэрэглээний зардлаас санхүүгийн програмын сунгалт, санхүүгийн програмын төлбөр 450.0 мянган төгрөг, номын сангийн програмын төлбөр 370.0 мянган төгрөг, байгууллагаас төлөх НДШ-ийн зардлаас 8,868.7 мянган төгрөгийн	3	9,688.7					3	9,688.7

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

цалингийн зардлыг тус тус зарцуулсан								
Дүн	4	9,688.7				-	4	9,688.7

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			